

PATERSERF 9 TE OOSTERHOUT

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	IDDB
Projectnr:	OHT016
Datum:	19 april 2021

PATERSERF 9 TE OOSTERHOUT

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	IDDB
Projectnr:	OHT016
Rapportnr:	20210419-OHT016-RAP-FF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	19 april 2021

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2021 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:

Verificatie:

Validatie:

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer	7
2	PROJECTGEGEVENS	8
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	8
2.2	Voorgenomen plan.....	11
3	BESCHERMDE SOORTEN	12
3.1	Inventarisatie.....	12
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	12
3.1.2	Veldbezoek.....	13
3.2	Interpretatie.....	13
3.2.1	Flora	13
3.2.2	Vogels	13
3.2.3	Vleermuizen.....	14
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	15
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)	15
3.2.4.2	Knaagdieren.....	15
3.2.4.3	Marterachtigen.....	15
3.2.4.4	Overige zoogdieren	15
3.2.5	Amfibieën.....	16
3.2.6	Reptielen.....	16
3.2.7	Vissen.....	16
3.2.8	Ongewervelden	16
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	17
4.1	Natura 2000-gebieden.....	17
4.2	Provinciale gebiedsbescherming	18
4.3	Houtopstanden.....	19
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	21
5.1	Beschermde soorten.....	21
5.1.1	Vogels	21
5.1.2	Vleermuizen.....	21
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	21
5.1.4	Overige soortgroepen.....	22
5.2	Beschermde gebieden.....	22
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	22
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	22
5.2.3	Houtopstanden.....	22
6	CONCLUSIES	23
6.1	Beschermde soorten	23
6.1.1	Vleermuizen – nader onderzoek.....	23
6.1.2	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden	23
6.1.3	Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht.....	23
6.1.4	Overige soortgroepen.....	24
6.2	Beschermde gebieden.....	24
6.2.1	Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek.....	24

6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming — niet aan de orde.....	24
6.2.3	Houtopstanden — niet aan de orde.....	24
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	25

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Patersef 9 in Oosterhout staat een leegstaand kantoorgebouw met een parkeerplaats en een klein bakstenen gebouwtje. Op dit perceel zal een herontwikkeling plaatsvinden, waarbij twee appartementengebouwen worden gerealiseerd. Hiervoor dient de bestaande bebouwing gesloopt te worden en de parkeerplaats verwijderd te worden.

Als onderdeel van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- In hoofdstuk 7 is een overzicht van de geraadpleegde bronnen opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

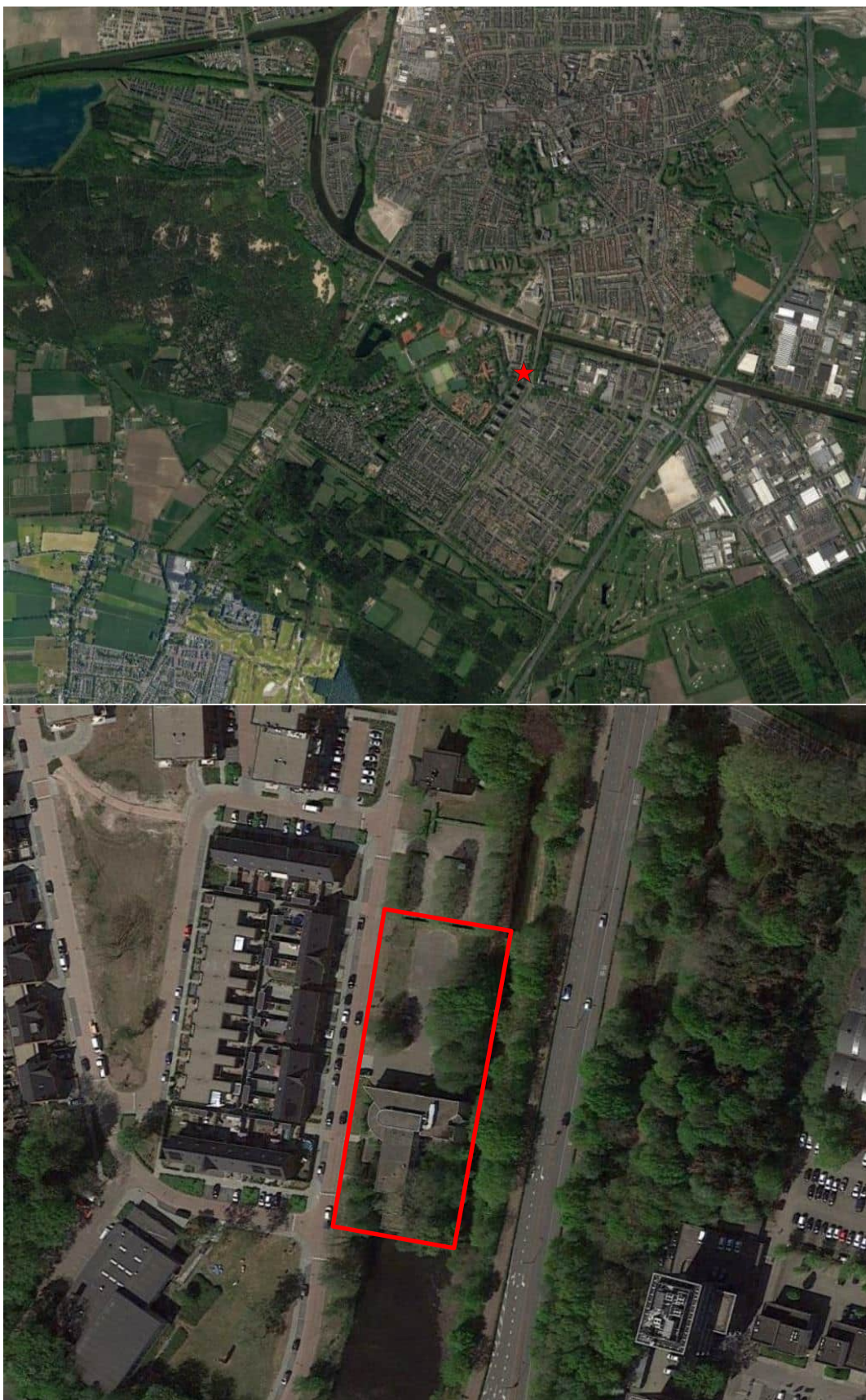
2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in de bebouwde kom van Oosterhout, in de gemeente Oosterhout (provincie Noord-Brabant). Het onderzoeksgebied, weergegeven op afbeelding 1, ligt in het zuidelijk deel van Oosterhout, in een woonwijk. Het bestaat uit een leegstaand kantoorgebouw, met aan de noordkant daarvan een parkeerplaats en een laag bakstenen gebouwtje. Rondom het pand is veel opgaande houtige opslag. Op de parkeerplaats staan enkele grotere bomen. Tussen de parkeerplaats en de Patersef is een grasstrook. Het pand staat aan de zuidkant nagenoeg in het water. Ten zuiden van de waterpartij, staan aan de overzijde van de Europaweg enkele hoge flatgebouwen. Aan de oostkant, achter het smalle vaartje ligt de Burgemeester Holtroplaan, een drukke verkeersweg, met daarachter een kantorenpark en een woonwijk. Aan de westkant zijn voornamelijk rijtjeswoningen met daarachter een schoolgebouw en sportvelden gelegen.

In afbeelding 2 - 13 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Het kantoorpand
- Het lage bakstenen gebouwtje
- Veel houtige opslag rondom het kantoorgebouw
- Parkeerplaats
- Hoge bomen
- Grasstrook

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

Afbeelding 2. Vooraanzicht (westzijde) van het kantoorgebouw

Afbeelding 3. Rechter voorzijde (westzijde) van het kantoorgebouw

Afbeelding 4. Noordzijde van het kantoorgebouw, grenzend aan de parkeerplaats

Afbeelding 5. Achtergevel (oostzijde) van het kantoorgebouw, grenzend aan het vaartje

Afbeelding 6. Klein bakstenen gebouwtje op de parkeerplaats, ten westen van het kantoorgebouw

Afbeelding 7. Zicht op de noordgevel van het kantoorgebouw, gezien vanaf de grasstrook

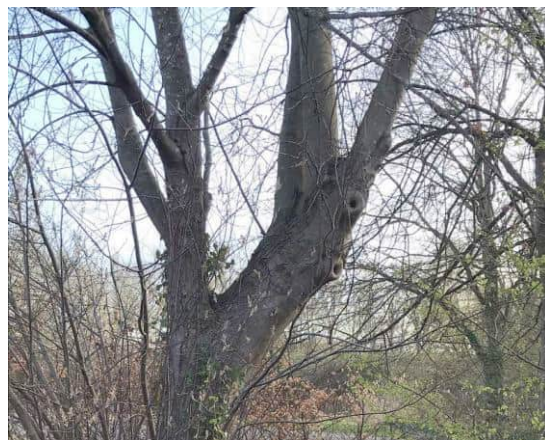
Afbeelding 8. Zuidzijde van het kantoorgebouw, grenzend aan de waterpartij

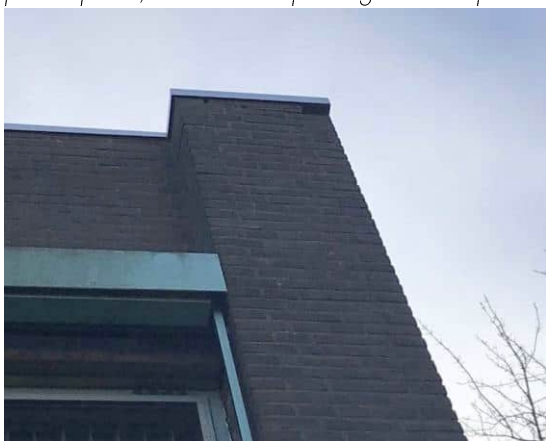
Afbeelding 9. De parkeerplaats

Afbeelding 10. Hoge bomen grenzend aan de parkeerplaats, aan de oostzijde langs het vaartje

Afbeelding 11. Er zijn bomen met holtes

Afbeelding 12. Langs de bovenrand zijn openingen voor vleermuizen

Afbeelding 13. Er zijn in het gebouw meerdere open stootvoegen aanwezig

2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat om het kantoorgebouw en het bakstenen gebouw te slopen, de parkeerplaats te verwijderen en er twee appartementengebouwen te realiseren, met bijbehorende groen- en parkeervoorzieningen.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereeniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2015 – 2020 (maximaal 5 jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2015 – 2020).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels			
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	wnb-vrl	
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	wnb-vrl	
Grote gele kwikstaart	<i>Matacilla cinerea</i>	wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	wnb-vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	wnb-vrl	
Raaf	<i>Corvus corax</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Ransuil	<i>Asio otus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	wnb-vrl	
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	wnb-vrl	
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	wnb-vrl	
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Vespendief	<i>Pernis apivorus</i>	wnb-vrl	
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	wnb-hrl	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Grondgebonden zoogdieren			
Bever	<i>Castor fiber</i>	wnb-hrl	Gevoelig
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	wnb-andere soorten	
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>	wnb-hrl	
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	wnb-hrl	Bedreigd
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Reptielen			
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Insecten			
grote parelmoervlinder	<i>Speyeria aglaja</i>	wnb-andere soorten	Ernstig bedreigd
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	wnb-andere soorten	Kwetsbaar
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	wnb-hrl	
Vaatplanten			
Kartuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	wnb-andere soorten	Bedreigd

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 3 april 2021 is door een ecooloog een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren hierbij droog en half bewolkt, bij een temperatuur van 5,9 °C en windkracht 3 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Vanuit de NDFF is de Karthuizer anjer in de omgeving bekend. Karthuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leistehellingen en zandsteenrotsen. Dit biotoop is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Gezien de stedelijke ligging zijn beschermde vaatplanten zoals de Karthuizer anjer niet te verwachten.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied enkele koolmeesjes, een merel en een paar Turkse tortels en een roodborstje waargenomen.

Uit de NDFF blijkt dat er een groot aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreffen onder andere huismus en gierzwaluw, buizerd, havik, slechtvalk, torenvalk, sperwer, wespandief, roek, raaf, ooievaar, grote gele kwikstaart, kerkuil en ransuil.

Het kantoorgebouw heeft een plat dak en is niet geschikt voor gebouwbewonende vogels. Het is om die reden dan ook redelijkerwijze uitgesloten dat gebouwbewonende vogels zoals huismus of gierzwaluw hier nesten hebben.

De Grote Gele Kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen. Deze zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig.

Er zijn geen grote takkennesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, boomvalk, slechtvalk, torenvalk, sperwer, wespendif, roek, raaf, ooievaar, kerkuil, of ransuil is om die reden uitgesloten. Hiervoor ligt het onderzoeksgebied overigens ook te stedelijk.

Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5) zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. De omgeving van het onderzoeksgebied biedt een ruime hoeveelheid alternatief nestbiotoop in de vorm van diverse hogere bomen en bebouwing. Er is derhalve voldoende alternatief nestbiotoop voor omgevingsscansoorten vogelsoorten in de directe omgeving aanwezig, waardoor de nesten niet als jaarrond beschermd beschouwd hoeven worden en worden gezien als algemene broedvogelnesten. De houtige beplanting rondom het kantoorgebouw en de bomen tussen de parkeerplaats en het vaartje bieden geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Tijdelijke nestlocaties van bijvoorbeeld merel, houtduif of heggemus zijn hier niet uit te sluiten. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen beschikbaar van nestlocaties en broedende vogels binnen het onderzoeksgebied. In de aanwezige beplanting binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen nesten van vogels aangetroffen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze houtige beplanting (struweel) in de nabije toekomst alsnog als nestlocatie in gebruik genomen worden.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat er vier vleermuissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootvleermuis en ruige dwergvleermuis. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied, wordt verwacht dat zowel boombewonende als gebouwbewonende vleermuizen mogelijk kunnen voorkomen binnen het onderzoeksgebied. Gebouwbewonende vleermuizen die binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, zijn de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, en in een sporadisch geval de ruige dwergvleermuis. Van de boombewonende vleermuizen is de ruige dwergvleermuis uit de omgeving bekend.

Het kantoorgebouw heeft open stootvoegen, groot genoeg voor vleermuizen, en heeft minimaal een opening langs de dakrand die geschikt is voor vleermuizen als invliegopening.

Bomen met holtes en losse bast kunnen door de ruige dwergvleermuis gebruikt worden als verblijfplaats. Er is minimaal één boom met meerder holtes aanwezig die geschikt kan zijn voor boombewonende vleermuizen. Binnen het onderzoeksgebied kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen niet uitgesloten worden.

Binnen het onderzoeksgebied is ruimschoots kruidige en houtige beplanting aanwezig. De perkjes rondom het kantoorpand zijn ernstig verwilderd en bevatten veel groen. Hierdoor is een potentieel foerageergebied ruimschoots aanwezig. Doordat het vaartje en de waterpartij intact blijft, en er daarnaast nog vrij veel groen in de directe omgeving intact blijft, gaat er sowieso geen essentieel foerageergebied verloren. Hiermee kan uitgesloten worden dat het potentiële foerageergebied door toedoen van de ingreep zijn functie verliest.

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. De houtige beplanting binnen het onderzoeksgebied kan echter niet gezien worden als een essentieel lijnvormig element. Het vaartje, en de bomenrij langs de Burgemeester Holtropleaan, die mogelijk als vliegroute gebruikt kan worden blijft intact. Er gaat onder geen beding een vliegroute verloren.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)

Op basis van het literatuuronderzoek zijn geen strenger beschermde muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Gezien de stedelijke ligging is er voor overige strenger beschermde muizensoorten geen geschikt leefgebied aanwezig. Er zijn geen sporen aangetroffen van muizensoorten. De aanwezigheid van algemeen beschermde muizensoorten binnen het kantoorpand wordt redelijkerwijze uitgesloten. Voor deze soorten biedt de groenstrook om het pand echter wel geschikt leefgebied. Binnen het onderzoeksgebied worden derhalve hooguit algemeen voorkomende muizensoorten verwacht in de tuinen.

3.2.4.2 Knaagdieren

Bever

In en langs het vaartje zijn geen beversporen aangetroffen. Gezien de stedelijke ligging en het ontbreken van oppervlaktewater binnen het onderzoeksgebied zelf, kan de bever op voorhand worden uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt volgens de NDFF-gegevens voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. De bomen in het verlengde van het plangebied bestaan vooral uit hoge eiken, hier is voldoende voedsel voor de eekhoorn. In de bomen zijn geen eekhoornnesten aangetroffen en eveneens geen grote holtes waar eekhoorns gebruik van kunnen maken. De kans op eekhoornnesten in de te verwijderen bomen is uitgesloten. De eiken in het verlengde, ten noorden van het onderzoeksgebied blijven staan, er verdwijnen geen vaste rust of verblijfplaatsen, of essentieel foerageergebied voor de eekhoorn.

3.2.4.3 Marterachtigen

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied wordt echter verwacht dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is voor deze soort. Daarbij zijn geen verblijfplaatsen en sporen van deze soort aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van bunzing.

Wezel en hermelijn

In de NDFF staan geen waarnemingen in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied van hermelijn of wezel. De wezel komt, net als de hermelijn, in alle habitats voor, van open plekken in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuil- en dekkingmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied zijn, gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied, slechts marginaal geschikte mogelijkheden en is er niet voldoende voedsel voor wezel aanwezig. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol. Ook maakt deze soort geregeld gebruik van holen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter. Binnen het onderzoeksgebied ontbreken deze geschikte verblijfplaatsen voor hermelijn. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van wezel en hermelijn.

3.2.4.4 Overige zoogdieren

Egel

Uit de NDFF blijkt niet dat de egel in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomt. Het onderzoeksgebied is echter wel geschikt voor egel, hoewel de geschikte verblijfplaatsen tamelijk geïsoleerd liggen tussen parkeerplaats en waterpartij. In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor. In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenholen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost,

takken- of puinhoop. Winternesten worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest varieert sterk, soms tot een halve meter doorsnee.

De houtige begroeiing rondom het kantoorpand is zeer geschikt voor de egel. De kans dat de egel aanwezig is kan niet worden uitgesloten, maar is niet waarschijnlijk.

Haasachtigen

Uit de NDFF blijkt dat haas en konijn in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen. Sporen van haas (uitwerpselen en legers), en konijn (holen) werden niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van deze soorten kan, mede gezien de stedelijke ligging, binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Het voorkomen van Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en vinpootsalamander (NDFF) kan, met het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop (extensief beheerde landschappen, voedselarm water en niet rijk aan vis), het ontbreken van waarnemingen, en gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied, redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.6 Reptielen

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied is in de NDFF de levendbarende hagedis bekend. Op grond van het ontbreken van voor reptielen geschikte ecotopen binnen het onderzoeksgebied (structuurrijke dichte vegetaties en goed ontwikkelde ondergroei met voldoende rustige plekken) en mede gezien de stedelijke ligging, kan het voorkomen van essentieel leefgebied van reptielen zoals de levendbarende hagedis binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Het onderzoeksgebied bevat geen oppervlaktewater. Om die reden is de aanwezigheid van beschermde vissen op voorhand uitgesloten. Ook het vaartje, wat grenst aan het onderzoeksgebied, heeft geen geschikte paaiplaatsen voor beschermde vissen. Er is langs de kanten overal een houten beschoeiing aanwezig en ter plekke van het kantoorgebouw een gemetselde muur, (zie afbeelding 5) wat de aanwezigheid van paaiplaatsen van beschermde vissen redelijkerwijze uitsluit. Hetzelfde geldt voor de grens van het plangebied met de waterpartij (zie afbeelding 8). Hier zijn geen mogelijkheden voor paaiplaatsen van beschermde vissen.

3.2.8 Ongewervelden

Vanuit de NDFF zijn de grote parelmoervlinder, de grote vos en de teunisbloempijlstaart bekend in de omgeving. De parelmoervlinder komt voor in duingraslanden, droge heischrale graslanden op lemige bodems, blauwgraslanden en kalkgraslanden. Waardplanten van de grote parelmoervlinder zijn diverse soorten viooltjes. De grote vos komt vooral voor in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn vooral de iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten zijn waardplanten van de grote vos. De teunisbloempijlstaart komt eveneens voor in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Waardplanten van de teunisbloempijlstaart zijn het wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart. Van geen van deze soorten vlinders is binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig.

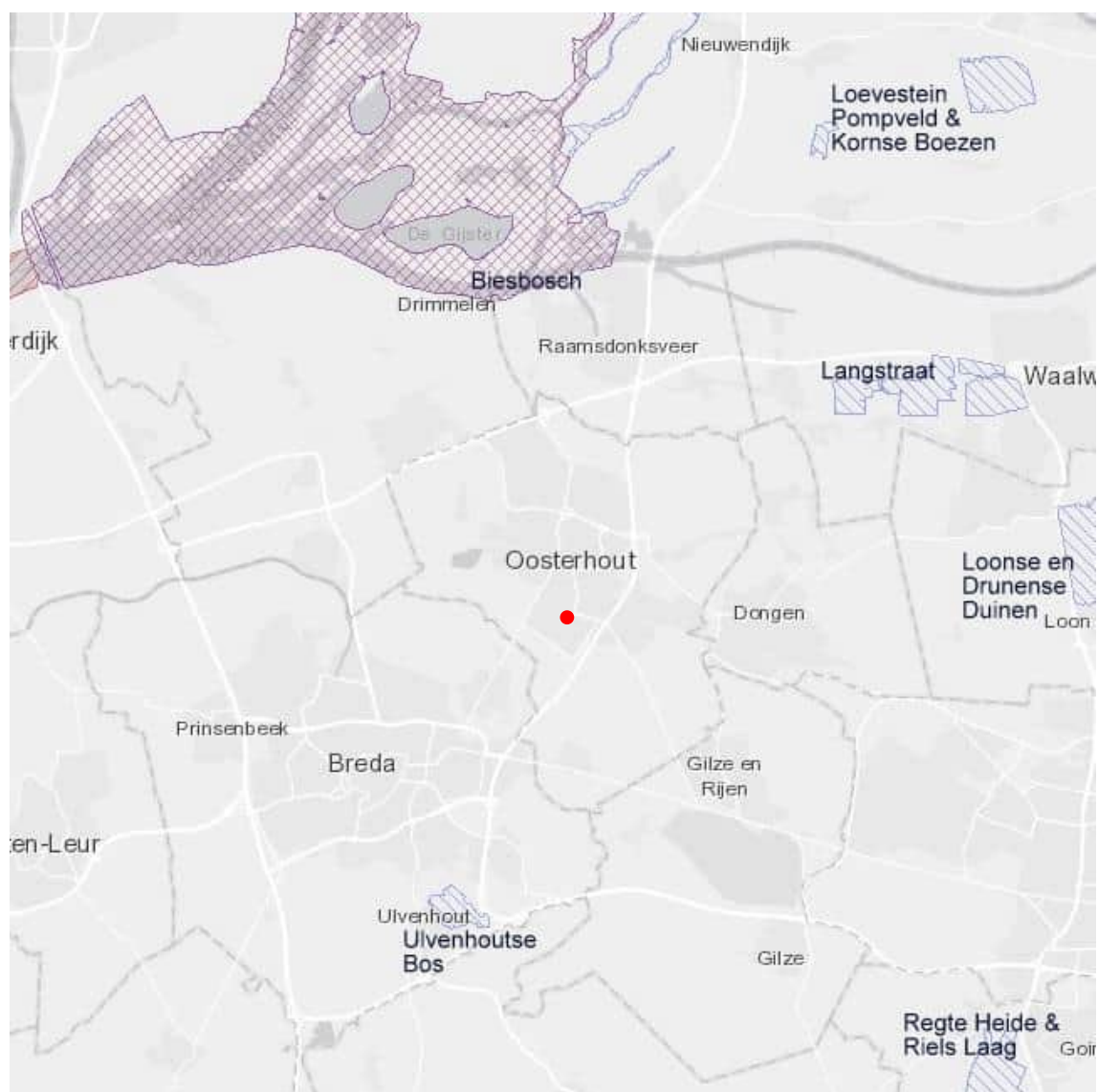
In verband met het ontbreken van voor ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen, waardplanten voor beschermde vlinders) in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde ongewervelden bekend in het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Noord-Brabant en gemeente Oosterhout. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 14). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Afbeelding 14. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

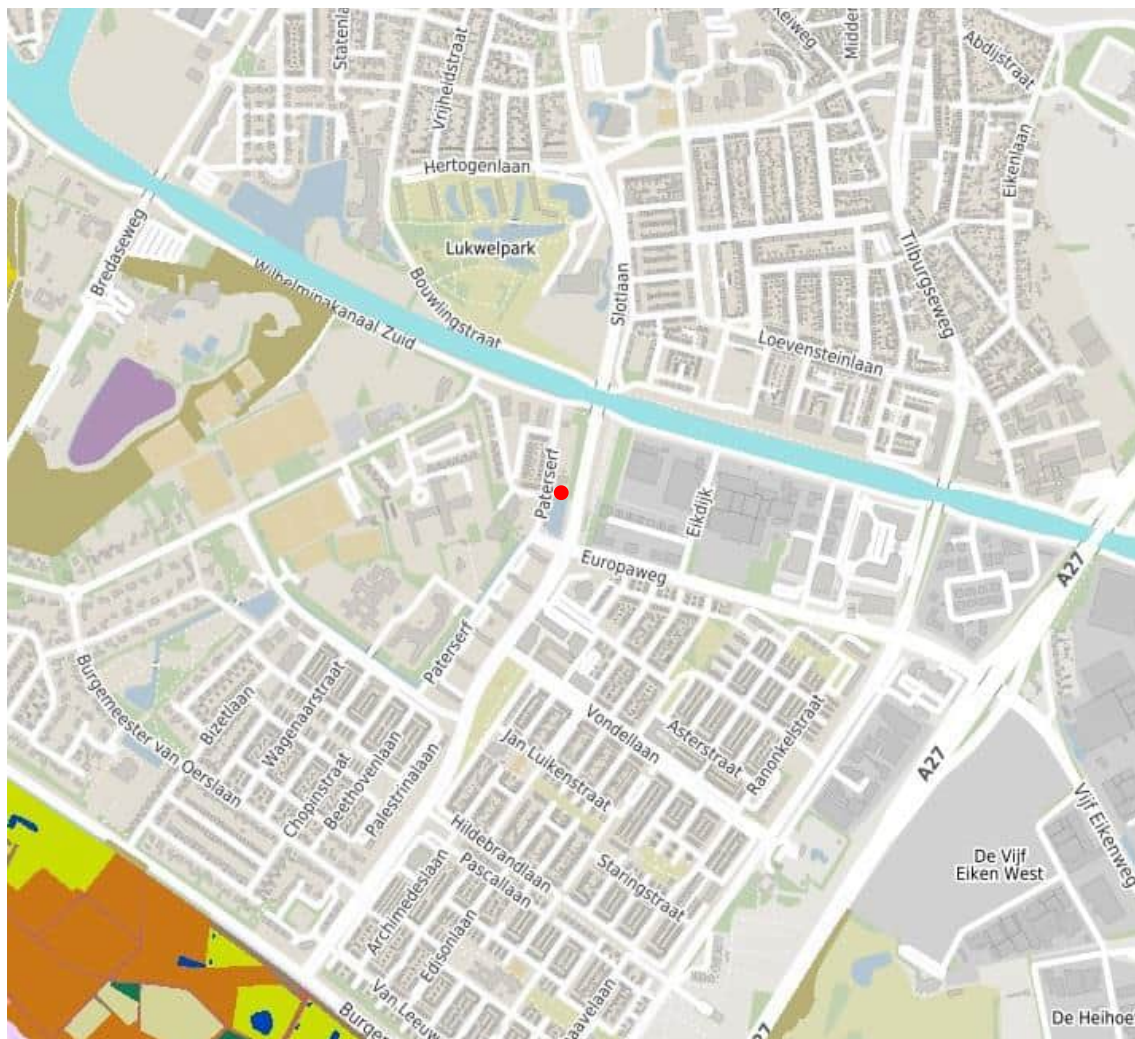
Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Ulvenhoutse Bos	8,7 km
Langstraat	9,6 km
Biesbosch	9,6 km
Loevenstein, Pompveld & Kornsche Boezem	14,2 km
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	14,3 km
Regte Heise & Riels Laag	17,2 km

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

In afbeelding 15 is te zien dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen de grenzen van het NNB.

Afbeelding 15. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het NNB. (Bron: provincie Noord-Brabant).

4.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt, is artikel 4.2. 'houtopstanden' van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten (bijlage 2) van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5) zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. In de directe omgeving is het koolmeesje (Categorie 5) aangetroffen. De omgeving van het plangebied biedt een ruime hoeveelheid alternatief nestbiotoop in de vorm van diverse hogere bomen en bebouwing. Er is derhalve voldoende alternatief nestbiotoop voor omgevingsscansoorten zoals bijvoorbeeld het koolmeesje in de directe omgeving aanwezig, waardoor de nesten niet als jaarrond beschermd beschouwd hoeven worden en worden gezien als algemene broedvogelnesten. Het is niet uit te sluiten dat in de periode tot aan het plaatsvinden van de ingrepen, alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel binnen het onderzoeksgebied.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van met name vogels uit het stedelijke gebied. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen aanwezig. Door de sloop, en door de kap van de boom op de parkeerplaats kunnen mogelijk verblijfplaatsen verloren kunnen gaan.

De strook groen langs het vaartje, het vaartje zelf en de grote waterpartij kunnen mogelijk dienen als foerageergebied. Hiervan blijft een groot deel intact, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied. Omdat de houtige beplanting langs het vaartje, met name aan de kant van de Burgemeester Holtropaan en het vaartje zelf, intact blijven, verdwijnt geen essentiële vliegroute. Mogelijk zal wel rekening gehouden moeten worden, tijdens de werkzaamheden, dat sterke verlichting vermeden dient te worden, indien er sprake is van een vliegroute over het vaartje.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen) en egel

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en de egel geldt dat deze door provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). Voor deze soorten biedt de beplanting rondom het kantoorgebouw en de groenstrook langs het vaartje geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden blijft er echter voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Wel dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen flora, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Op deze soortgroepen is daarmee een negatief effect als gevolg van de ingreep uitgesloten.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is 'Ulvenhoutse Bos'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 8,7 km van het onderzoeksgebied.

De ingreep bestaat uit de sloop van een leegstaand kantoorpand en de realisatie van twee woonblokken met appartementen. Gelet op de omvang van de ontwikkeling in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied, kan een toename van stikstofdepositie niet uitgesloten worden. Volledig inzicht hieromtrent kan worden verkregen middels een AERIUS-berekening. Voor de overige storingsfactoren op Natura 2000-gebieden is een negatief effect op voorhand uit te sluiten.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is buiten het Natuurnetwerk Brabant. Gezien de aard van de voorgenomen plannen, zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNB niet worden aangetast. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast ligt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer, of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

5.2.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij het slopen van het kantoorpand en het realiseren van twee woonblokken met appartementen, mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels. Daarbij kan aanwezigheid van vleermuizen, algemeen voorkomende muizensoorten en egel binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

6.1.1 Vleermuizen – nader onderzoek

Negatieve effecten op gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen binnen het onderzoeksgebied ten gevolge van de ingreep kunnen niet uitgesloten worden. Hiervoor is een nader onderzoek noodzakelijk.

6.1.2 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aanwezig. Hoogstwaarschijnlijk komen soorten als houtduif, merel en heggemus wel voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze soorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing. Het is verder niet uit te sluiten dat in de periode tot aan en tijdens de werkzaamheden, alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen binnen het onderzoeksgebied. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen hiermee mogelijk leiden tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield en/of verstoord worden bij de werkzaamheden aan de oevers binnen het onderzoeksgebied. Er dient derhalve gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de bomen en/of het struweel die allen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen zijn. Indien nesten afwezig zijn kan het onderzoeksgebied vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

6.1.3 Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en egel bieden de struiken binnen het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende muizensoorten en egel zijn in de provinciale verordening van provincie Noord-Brabant vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.4 Overige soortgroepen

Voor de volgende soortgroepen geldt dat bij de sloop van het kantoorgebouw en het realiseren van twee woonblokken met de appartementen geen negatieve effecten verwacht worden: flora, overige grondgebonden zoogdieren (knaagdieren, marterachtigen, haasachtigen en overige zoogdieren), amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan niet op voorhand worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de aanleg- en gebruiksfase negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige verstoringsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde

Het volledige onderzoeksgebied is gelegen buiten het Natuurnetwerk Brabant. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast valt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer, of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

6.2.3 Houtopstanden – niet aan de orde

In het kader van de beoogde ontwikkeling is er mogelijk kap van bomen voorzien. Echter, de bomen bevinden zich binnen de bebouwde kom. Om die reden is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

Er is mogelijk wel een kapvergunning nodig, voor het kappen van bomen met een doorsnede van meer dan 20 cm, of een omtrek van meer dan 65 cm, op 1,3 meter hoogte.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Provincie Noord-Brabant, 2014. Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant 2019.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 08-04-2021.

Websites

www.floron.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.brabant.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.

- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrictlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrictlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa-productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016 en de 2^e partiele wijziging Natuurbeheerplan 2020.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het ‘nee, tenzij’-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient

compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Noord-Brabant. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Noord-Brabant en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Categorieën

1: Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.

2: Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig is.

4: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wild zwijn	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar

